

dog i al Bestedenhed, at han maa indrømme, at han vil hævde noget Særligt for Kirken og for dens Embedsmænd, Noget, som ikke gjælder for alle andre Embedsmænd i Staten, og jeg gad nok vide, hvad dette er, og hvilken Betydning der skal tillægges det. Nej, lader os lønne de Embedsmænd, hvorom her er Tale, paa samme Maade som alle andre og behandle disse Indtægter som enhver anden Indtægt, der opføres paa Finantsloven.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet:

Seg svarede kun det ærede Medlem paa det, som blev saa stærkt fremhævet fra hans Side, og det forekommer mig ogsaa at fremgaa af hans Ytringer, at dette var saa afgjørende for ham, at jeg maatte rette Indsigelse derimod. Seg maa bestemt fastholde, at mine Ytringer om denne Lovs Forhold til en Anerkjendelse af Eiendomsretten for Kirken have fra Begyndelsen været bestemte og klare, og jeg troede, at dette var et afgjørende Punkt. Saaledes fremgik det i det Mindste af det ærede Medlems egne Ytringer. Han udtalte netop selv, at det var et mindre væsentligt Spørgsmaal, om Præstens Embedsindtægt bestemtes gennem en Ansættelse efter Byg, — om det ligefrem blev en Ansættelse i Byg, er jo ikke noget Hovedpunkt —, og jeg maatte ogsaa antage, at hint Spørgsmaal i det Hele taget her i Thinget og vist ogsaa udenfor Thinget ikke kan være det væsentlige, blandt Andet af den Grund, at, da dette Lovforslag blev vedtaget med stor Majoritet i Folkethinget den 27de Marts 1871, var denne Ansættelse efter Byg netop den, der nu findes i Lovforslaget. Seg har ogsaa ondt ved at forstaa, hvorledes dette egentlig skulde være afgjørende for at reise en saadan Modstand som den, der har været reist og maa ske fremdeles vil blive reist mod denne Lov. Det kan dog ikke negtes, at, selv om man blot vil betragte Sagen fra den Side, at der skeer en Overgang til en Tilstand af en anden Natur end den, der hidtil har bestaaet, er det rimeligt, at man søger at gjøre Overgangen saa jævn og moderat som muligt, idet det er Forudsætningen, at man først ved at se, hvorledes Bestemmelserne ville virke, vil kunne faae de fornødne Data, hvorefter man skal gaa over til et andet Princip, til at foreligge klart og tydeligt. Men der er en anden Omstændighed, som jeg ikke vil sige har været afgjørende for mig, men som dog ikke ganske kan overses, da den ogsaa her i denne Sal har været stærkt og varmt fremhævet. Seg sigter herved til, at man sikkert begaar en Feiltagelse, naar man netop anser det for det Udfælgte at stille Præsterne ganske paa samme Fod som andre Embedsmænd. Det er nu det ærede Medlems Mening, at dette bør ske, og jeg tror, at han er saa stærkt betagen deraf, at, om det end vilde være for meget sagt, at det for ham staar, som om Verdens Frelse berovede derpaa, vilde dog

ganske vist et af hans kjæreste Ønsker være opfyldt den Dag, da ogsaa Præsterne skulde gaa op paa Amtstuen og hævde deres Maanedlige. Men der er i alt Fald en hel Del Medlemmer, som han ofte stemmer med, og som her ere af en modsat Mening, Medlemmer, for hvem det vilde være en sørgelig Dag, da dette skulde ske, eller som dog, hvis man ikke vil bruge saa stærkt et Udtryk, vilde beklage, om det skulde komme dertil, at Præsterne vare stillede paa selvsamme Maade som andre Embedsmænd, idet disse Medlemmer mene, at Præsterenes Stilling gjør, at det for dem, for det Kirkelige Liv og for Samfundet i det Hele er ønskeligt, at de ikke mere end nødvendigt stilles lige med andre Embedsmænd. Dette er et Hensyn, som ogsaa maa tages, og dertil kommer, at det dog egentlig for mig er vanskeligt at se, hvilken Interesse den tredie Part, — om jeg saa maa sige, — som er nærmest interesseret deri, nemlig den tiendeydende Del af Befolkningen, skulde have deri, at de samme Penge fra deres Side skulde betales paa Amtstuen istedetfor til Præsterne. Det forstaaer sig, dersom man ned-sætter Ydelsen til det Halve eller tager den helt bort, saa bliver det for dem en overordentlig glædelig Forandring, hvorved Statskassen kommer til at betale Præsterne, og Yderne blive helt eller tilbørlig fri for at betale Tienden. Selv om Paastanden gik ud paa, at Tienden vilde kunne blive afløst paa en ganske anden og billigere Maade, naar den blot ikke kom til Præsterne, saa at altsaa Tiendeyderne ogsaa vilde være interesserede deri, saa har man dog ikke Ret; men dertil vil jeg sige, hvad jeg har sagt før, at, hvis man overhovedet skal komme til en Afløsning af Tienden, vil man ligesaa godt og fuldt saa godt komme dertil, naar det er en Forandring af den Betaaling, som ydes til de Geistlige, som naar det er en Afløsning af en Statsindtægt. Seg tror, at Vanskeligheden vil være akkurat den samme eller vel endog saa større, naar Tienden er en Statsindtægt. Men det maa jeg bestemt fastholde, at, dersom man ikke bringer Spørgsmaalet om Tiendens Afløsning og Maaden, hvorpaa den skal finde Sted, med ind, og blot holder sig netop til, hvad der er bedst og mest behageligt for Tiendeyderne, enten at de skulle arrangere sig med Præsten, saaledes som det hidtil er sket, hvor paa mange Steder Tienden er bleven ydet efter Overenskomst, eller at de skulle reise hen til Amtstuen, for under de Former, som da finde Sted, der at aflevere det samme Beløb, saa tror jeg, at man maa sige, at de i det Hele taget ere bedre tjente med Tilstanden, som den nu er. Det er slet ikke af Hensyn til Præsterne, at jeg siger dette, thi det vil jeg ikke forfølge og har oftere sagt, at blandt Præsterne er der ikke saa, for hvem det vilde være en større Fordel og Behagelighed at kunne hævde en bestemt maanedlig Gage i Stedet for at have deres Indtægter paa den Maade, som de nu have